

ling, ved hvilken de i deres Uerfarenhed let ledes ind i Forhold, hvorved de imod den naturlige Orden blive en Mands og en Families Forsørgere. Naar man i Amerika ofte nytter ganske unge Kvinder som Lærere, maa man betænke, at de i Reglen fæstes paa ganske kort Tid — 3 à 4 Maaneder — saa at deres Stilling i saa Henseende mere kommer til at ligne Tjenestkvinders hos os, ligesom de i Virkeligheden ofte vegle Tjeneste ved Skolen med Tjenesten i et Hus og tilbage igjen, eftersom den fordelagtigste Leilighed tilbyder sig.

Heller ikke kan jeg finde den forandrede Værdisætning, der er foreslaaet for de forskjellige Fag, tilraadelig, navnlig ikke at Gymnastiken er hævet op paa Betøstning af Skønskrivning og det for Kvinder saa høist vigtige Haandarbejde. Der har ikke her til Vands fra Regjeringens Side manglet paa Interesse for Gymnastiken, uden at det dog er blevet til Noget med den. Dette vil næppe heller kunne ske i Fremtiden, saa længe man ikke har Raad til at bygge et Gymnastikhus ved hver Skole. Vort ustadige Klima og det navnlig i den Tid, Skolen mest søges, skal nok svække baade Lærers og Lærlings Øyst til at færdes meget i deres ofte eneste, uhenigtsmæssige Klædning og Fodbedækning paa en fugtig Plads, idelig udsat for Regn og Slud. At forvandle Skolestuen til Gymnastiksal vil forarsage saa megen Uleilighed, fremfaldt saa meget af Støv og Smuds, at man nok kan paabyde det, men at jeg ikke tror paa, at man kan sætte det igjennem. Saalænge Gymnastikundervisningen saaledes maa blive et Bisag i Skoleundervisningen, er der næppe Anledning til paa andre Fags Betøstning at give den højere Plads i Lærernes Uddannelse. Vil og kan man indføre et fremmed Sprog i Almue lærernes Dannelse, da bør dette afgjort være Tysk, hvis udviklede Grammatik vil være til mest Veiledning til at forstaa Modersmaalets. Dertil kommer, at man paa Tysk i alt Fald i Oversættelser vil finde alt værdifuldt, hvorimod dette ikke i samme Grad er Tilfældet med Fransk eller Engelsk.

Naar jeg efter disse Bemærkninger gaar over til de Fag, hvorom Ministeriet navnlig har ønsket mine Øtringer, da skal jeg først i Tilslutning til det nærmest forud Fremsatte udtale, at jeg finder det aldeles utilraadeligt at give Pædagogiken den 4 Gange forøgede Vægt, som Forslaget vil tillægge den. Alle de indkomne Betænkninger gaa da ogsaa ud paa at fraraabe dette. Naar de gaa ind paa at fordoble Værdien af Karaktererne for dette Fag, synes det mere som et Kompromis for ikke at gaa Forslaget for meget imod, end en Overbevisning om, at der bør tillægges Faget en forøget Vægt ved Karakteransættelsen. For min Del kan jeg kun udtale mig imod enhver Forøgelse af Karakterværdien for dette Fag. Dette beror ingenlunde paa en Mistjendelse af Fagets Betydning, men paa dets særegne Beskaffenhed. Pædagogiken er og maa, hvor populært den end behandles, altid blive et Stykke Filosofi, som da ogsaa de fleste Lærere fra Oldtiden af have beskæftiget sig med den, og de betydeligste af de Bøger, hvortil der henvises i Forslaget, ogsaa ere skrevne af Lærere i Filosofi. Men i dennes Væjen ligger det, at den mere virker ved de Tanker, den sætter i Bevægelse, end ved de Resultater, hvortil der kommer, saa at et dygtigt og dybtgaaende Værk i een Retning ofte netop bevirker, at de, der studerer det, kun desto mere bestyrkes og befæstes i den modsatte. Men ogsaa derved vil det have gjort sin Nytte. At nu Skolelæreren har nogen Kundskab om, hvad der er tænkt, og ledes til selv at tænke over sin særegne Gjerning, er vistnok billigt. Hvad der vil komme ud af Arbejdet herfor beror tiidels paa de Bøger, der gives ham i Haanden, men langt mere paa den Mand, der besjæler Læreren, og den Gave, hvoraf han er i Besiddelse til at tage Lærlingen med sig. S og for sig bedst vilde jeg anse det for at være, om Faget vel foredrages og indøvedes ved Examination, men at der ikke gives Karakter for det. Men derved indser jeg nok, at det under vore Forhold, hvor Karaktervæsenet spiller saa stor en Rolle, let kunde ske, at Faget rent lagdes til Side eller forsvantes af Lærlingene. Ved den enkelte Karakter, der hidtil har været tillagt Faget, er der tilstrækkelig sørget for, at dette ikke vil kunne ske. Det maa da komme an paa de pædagogiske Forfattere og Lærere, hvorvidt de kunne fængsle og vinde deres Lærere og Lærlinge for deres Ansuelser og Betragtningssmaaede. Ved at tillægge Faget større, end lige en firdobbel Vægt ved det sluttelige Udfald af Examen vil man fremme en Udenadslæren, der i dette Fag er rent fordømmelig. Langt fra som Forslaget mener at virke modnende paa den vordende Skolelærer, vil det snarere virke forstænende, naar han i den tidlige Ungdom under store Anstrængelser har faaet fastslaaet Theorier og Metoder, der inden han har naaet Manddomsalderen maaske ere almindelig forfaste, i alt Fald beskæmpede og modi-